Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV — **Reus Dimars 7 d' Agost de 1900** — **Núm. 3.634**

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Redacció y Administració
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de...... **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

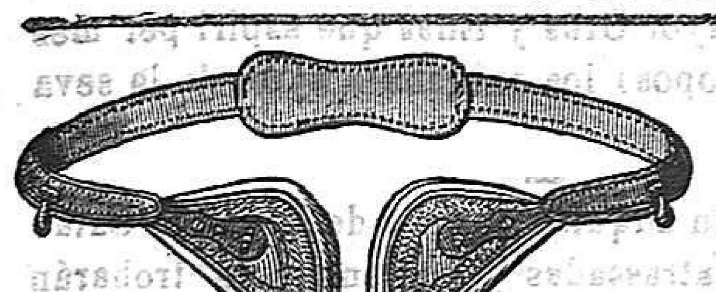

IMPORTANTÍSSIM
als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falsos remitits y certificats, medis molt empleats en las grans capital; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per axó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entussiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convensut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tôta classe ló més práctich y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cautchuc pera la complerta y prompta curació dels tendres infants.
Elastichs omopláticchs pera evitar lo carregament d' espatllas.
Faixas hipogástricas pera corretjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT **LA CREU ROJA** *PLASSA DE PRIM.-REUS*

DOCTOR J. MIRÓ
OCULISTA

Consulta en Reus: Lôs dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragoná: los demés dias de deu á una del matí y de tres á cinch de la tarde havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, pimer.

L' ADVOCAT
D. RAMON VIDIELLA Y BALART

ha trasladat son despaig al pís primer de la casa número 1 (bis) de la Plassa de Sant Francesch, cantonada al carrer del mateix nom.

Secció doctrinal

Lo nou plan d' estudi pera la segona ensenyansa

Ja 'ns trovém ab un nou plan d' estudis y ho dihém ab la major frescura del mon. Lo que en una altra nació si succehís faria pena, en aqueixa atrassada Espanya burocràtica, si no fá alegria per lo menos no 'ns en posém cap pedra al fetxe, d' anar cambiant los plans d' ensenyansa casi bé ad tanta freqüencia com las camisas. En l' espay de pochs anys n' hi han fetas firmar y firmar tantas de cosas d' ensenyansa á la Reyna la colla de ministres que han desfilat per lo departament del «ramo», que casi no 'ns hi enteném. Desde llarch temps que servía un plan tal qual vellot, el que á copia de mitjas solas y talons s' el feya anar passant y tirant; ve 'l senyor Groisart y en va engiponar un altre, sinó del tot dolent, fet ab retallets d' assignaturas y de inoportuna implantació, donchs apagué Septembre enllá, quan ja s' havían formalisat algunas matrículas que 's tingueren de refer. Ab la vinguda al Ministeri de 'n Bosch y Fustegueras tot aquell aparato s' en va anar aygua avall y tornárem al plan de l' antigor llevat d' alguna petita modificació favorable. Vé després en Gamazo y s' engipona lo seu plan d' estudis carregat d' assignaturas y bastant modernista; lo fosser encarregat de soterrarlo fou en Pidal qui sortí ab un plan tan carregat de llatí y religió que de primer entuvi ja va tenir que defensarse de la impugnació que li feyan los polítichs informats en l' ambent modern. Lo desenrotllo de dit plan compreuía set anys.

Tal era l' estat de la segona ensenyansa; una volta trencat lo glás, qualsevol ministre s' haguera donat de menos de no ficarhi sa cullera y aixís quant se rebía la noticia d' un cambi polítich que afectés á Foment, ja no 's trigeva á sentir á dir que la «Gaceta» portava un nou plan d' ensenyá.

Ab mes motiu sens dupte, havía de compendrer lo seu Ministre actual senyor García Alix, ja que s' imposava una mica d' ordre en lo desgavell ocasionat per tanta mudansa y ademés se tractava del primer ministre d' Instrucció Pública nombrant tot just feta la divisió en dos l' ántich Ministeri de Foment. Aixís ho ha fet, presentant á la Reyna lo corresponent decret que aquesta Senyora firmá '1 20 de Juliol y comensará á regir desde 'l curs que s' obrirá 'l primer de Octubre.

Al meu pobre entendre se tracta d' un plan bastant bó pera la segona ensenyansa. Lo ministre ha tingut l' acert d' assessorarse ab individuos que pertanyen al professorat oficial y ha pogut treballar un progecte que reflectés la opinió de la mojoría de catedrátichs. Ademés hä sabut triar lo poch ó molt de bé que teníàn cada un dels plans anteriors y ab laudable colecticisme ho ha reunit en lo seu. Ha procurat també publicarlo ab temps, á fí de que puga ser ben estudiat y aclarat ans de que s' obri 'l período de la matrícula y fins s' ha sangrat ab salut respecte d' àssegurar sa duració, donchs en una disposició transitoria, dona á entendrer que será presentat á las Corts á fi y efecte de que passi á ser lley. Podrá ser que no hi arribi, peró allavors no 's podrá culpar al Midistre que ha fet lo que ha pogut perque la cosa marxés bé.

En dit plan, se fixa la duració del batxillerat en 6 anys y l' edat d' ingressar á 10, disposicions que no dupto serán ben rebudas; la primera perque ja casi tothom está conforme en que avuy s' ha d' ampliar un xich lo batxillerat antich de cinch anys, fugint de l' extrém oposat de ferlo interminable com se proposava en Pidal, y la segona perque era perjudicial als interessos de las classes y fins als dels pares de familia, que ingressessin noys que encara devían estar una temporada més en mans de maynaderas, trovantse de cop y volta ab las assignaturas d' Aritmética y Algebra que exigían major capacitat de la que en aquella, tendre edat se sol tenir.

Posa també en lo primer any la assignatura de Exercicis d' Aritmética y en lo segon la seva análoga de Exercicis de Geometria, pera que 'ls noys que n' el tercer y quart han d' estudiar respectivament Algebra y Trigonometria 's trobin un xich més ben preparats de lo que suposa l' ensenyansa primaria superior Las assignaturas de Matemáticas sempre han sigut lo cavall de batalla y han donat un contingent de «suspensos» ab lo seu seguici de disgustos bastant crescut; tothom senyalava com à causa, l' insuficienta preparació dels alumnos pera assolir aquellas ciencias y fins algun Institut de Catalunya y no pochs colegis, havían organisat pel seu compte classes preparatorias privadas, que en lo nou plan serán oficials.

En dit plan també 's divideix la Geografía en duas seccions: 1.ª astronómica y física y 2.ª política. Avans aquesta assignatura era un verdader «potpurri» y ara sembla que anirá millor desenrotllada la seva ensenyansa.

Divideix també la Física y la Química, millora que fa ja molt temps que las personas inteligentas trobavan á faltar. Amplia la Historia natural fentne dos cursos bastant ben separats y per fi adiciona dos cursos d' un dels dos idiomas, Inglés ó Alemany, á elecció dels noys, en los Instituts en que s' ensenyan tots do-. Aquest idioma completa l' estudi de las llenguas vivas que ab sols lo Francés quedaba pobre y aixamplará los horitzons dels futurs batxillers, quins traurán l' inglés si 's sentan cridats á la industria ó comers ó bé l' alemany si conreuhan de preferencia aficions científicas.

Tal es breument resumit lo plan que ha decretat l' actual ministre d' Instrucció Pública. L' han donat á coneixer, anterior y posteriorment lo decret en que aquell s' implanta, altres modificacions en l' ingrés en lo professorat, reorganisació de la Facultat de Filosofía y Lletras, manera de ferse las oposicions á cátedras y fins s' anuncian reformas en altres carreras de modo que segons se veu lo Sr. García Alix se proposa millorar l' ensenyansa en los distints organismes que aquesta abrassa. Veurém si serán ben rebudas sas reformas y si durarán un xich més que de Nadal á Sant Esteve.

E. A.

La Xina d'avuy

Las societats secretas

A Xina, las societats secretas tenen una importancia extraordinaria y casi podém dir que son la única forsa política d' oposició.

Y es natural. En un país en que 'ls governants no tenen cap traba á la seva acció, y 'ls governats no tenen cap garantía, es impossible fer política pública y franca. Tots los qui no están conformes ab l' estat de cosas imperant, han de guardarse bé d' exposar y propagar las sevas ideas políticas á la llum del sol han de voltarse del secret y del misteri, que, per altra banda, s' avé perfectament al temperament oriental, aficionat á fórmulas misteriosas ab apariencias de sobrenaturals.

Tots los cambis, totas las revolucions que 's registran en la historia del Celest Imperi, han sigut obra de las societats secretas.

Las que duran aquest sigle hat tingut més influencia han sigut la San-Ho-Hoei (Triada) y la Tien-Ti-Hoei (del Cel y de la Terra). Las duas ab lo fí principal de destronar á la actual dinastía.

Los famosos revolucionaris xinos Tai-Ping y Txang-Mao, perteneixian á la primera. A mitjans d' sigle, estigueren á punt de triomfar. Sortits de Kuang-Si y de Kuang-Tung, arribaren fins al Kiang, s' apoderaren en 1853 de Naukin, arribaren al Tche-Li, s' escamparen per las fertils provincias de Kiang-Lu y de Txé-Kiang y no foren destruits fins á 1864, gracias á l' auxili que donaren Fransa y Inglaterra à las tropas del govern.

Pot afirmarse que totas las altras societas secretas xinas son germanas ó fillas de las esmentadas. La que ha provocat la actual revolta es la societat Ta-Tao-Hoei (Lo Gran Punyal), quins afiliats en las regions del Xan-Tung, son coneguts ab lo nom de *boxers*, tant popular avuy en tot lo mon.

La revolta que esclatá fá dos anys al districte de Kou-Yang, fou promoguda per aquesta societat, acabant ab la execució dels seus principals quefes Ka-ta (Grabat) y Niu-Xi.

Un gran coneixedor de Xina, dona 'ls següents detalls d' aquesta societat famosa:

«No regoneix, diu, lo govern imperial, ni las sevas lleys, ni 'ls seus mandarins, ni 'ls seus tribunals. Ve á formar un Estat dintre un altre Estat, ab llegislació, pressupost, tribunals y exércit.

Te delegacions en totas las provincias de Xina y en tots los paisos del mon ahont hi ha numerosa colonia xina, especialment á California, Siam, Indo-Xina y Birmania.

Cobra contribucions entre 'ls seus afiliats y 'ls seus Tribunals dictan sentencias terribles que son executadas ab una exactitud maravellosa.

Pera realisar los seus fins, organisa revoltas, pillatges y assessinats, en los llochs y ocasions ahont creu més convenient.

Lo terror que inspira es extraordinari y quan algú 'n parla es á veu baixa y ab tot misteri. Los seus associats pertanyen á totas las classes socials, puig entre ells hi ha mandarins civils, mandarins militars, millonaris, lletrats, obrers, pagesos, lladres de professió y piratas.

Las reunions las tenen, los associats de las grans poblacions, en logicas guarnidas d' emblemas estranys y 'ls associats del camp, al mitg dels boscos. Los sagells y signes de reconeixement varían en las diferentas regions.

Tots los associats se juran amistat y fraternitat eterna. Una de las fórmulas del jurament es la següent:

«Vos aneu á passeig dins un cotxe riquíssim, »mentres que jo porto un miserable barret de bambú. »D' aquí endavant quan ens trobarém, vos baixareu »del cotxe y os inclinareu davant meu.»

«Quan vos esteu llassat per la fatiga del camí, jo »monto un cavall magnífich. D' aquí endavant, quan »ens trobarém, jo baixaré del meu cavall, pera que »vos hi pugeu.»

Fins no fa gayres anys, l' objecte principal de totas las societats secretas de Xina era enderrocar la dinastía nacional Ming. L' odi al estranger, que sempre ha existit en lo poble xino, era molt més intens contra la dinastía imperant que contra 'ls europeus.

Més, à la vegada que ha anat creixent la influencia dels europeus á Xina las societats secretas han anat cambiant fins á considerar l' extermini dels europeus, com una feyna molt més patriótica que cambiar la dinastía.

Aixís veyém que la societat dels Boxers, en 1899, pren per divisa: «Protegir la dinastía y exterminar als estrangers.»

Lo Fossá dels Jans

Dessota 'l fortí de las Forcas, anomenat aixís perque fou un temps teatre del biliós comte d' Espanya, n' hi ha á Tarragona lo «Fossà dels Jans».

Lo terrer es pobre y trist en tota la encontrada que arranca de l' espigó del Miracle y acaba á la platja de la Rabassada, y també molt rocós; montanya que rellisca á despit de las onas fins á trobar lo fons del mar.

En las escorralleras y cucons omplerts de terra per las ventiscas, sols s' oviran botjes, palma borda y romaní, que serveixen d' arrasé á las guatllas quan retornan del Marroch creuhant d' un vol lo Mar del Seny, lo gran Mediterrá.

Lo lleveig y las garbinadas no permeten que visquin allí plantas ni arbres de cap mena, puig las crema ab son alé si volen contrariar sa voluntat.

N' es un lloch feréstech, silenciós; la veu retrona, l' herbatje s' humilla, las margenadas ennegreixen; tot respira tristor, melangía; oferint un conjunt agre com cap altre n' hi ha als voltants de Tarragona. Al cim del turó, runas y més runas del que fou fort de las Forcas; á un costat, besats per lo ruxim del mar, fossos y parets esquerdades, murallons despullats dels forts de la Reyna y Sant Jordi, restos dels reductes avensats que aixecaren los austriachs durant la guerra de Successió; gayre be al mitj, en una vessant de la montanya, lo Fossá dels Jans, es á dir, lo lloch destinat á enterrament dels pilots, mariners y altre gent, extrangers, als qui vulgarment s' anomena á Tarragona, *Jans*, ó sía homes de mar, vinguts de llunyanas terras y que viuhen fora de la comunió católica.

Se pot dir que es lo cementiri protestant més antich d' Espanya. No ocupa molt espay; n' es modest pero no hi faltan tombas y nintxos ab marbres treballats, versículs y dedicatorias.

L' aspecte ingrat del terrer y 'l carácter del fossá, han fet que tota la encontrada sía per la gent senzilla testre de llegendas y misteris, de bruixas y desesperats, creyent que allí volejan, com la boyra, las ánimas dels Jans, buscant inútilment lo camí del cel.

Per aixó sols hi acudeixen los despreocupats, los que desitjan contemplar d' aprop la lluyta ferma que constantment sostenen lo mar y la montanya.

N' es un espectacle imponent: las ones, al veures contingudas per lo rocam, creixen sens mida, s' enlayran y esclatan furiosas; braman y 's desploman, convertint un tros de mar en ample llensol d' espuma (*formant bombollas y bromera com si 'l vavor las aixequés desde 'l fons.*)

Las embestidas del mar han corcat la roca viva, fent al peu de la montanya covas capritxosas, com la del «Gos», y arribant ab sas furias fins al cor de la mateixa.

A un y altre costat del Fossá dels Jans, lo quadro n' es molt distint, vordaderament panorámich, encare que 's vegi d' esquitllevit, prenent per punts de vista las escletjes, que allí apareix la configuració del terrer: Per un costat los famosíssims muradals que cercan la antiga *Tarraco*, damunt los quals no s' ovira altra obra de fábrica que la Catedral, coronada per son artístich é incomparable cimbori, es á dir, la fesomía de duas edats, la antiga y la mitjana, abrassadas com mare y filla; á la dreta, la esquena del port, la escollera ab son gep desviant las correntadas, los ardits pals dels baixells y las ayrosas velas llatinas; més enllá la punta de Salou, terme d' aquella platja que arranca prop lo barri del *Serrallo* y n' es per sa forma de mitj cercle, maravella de la Naturalesa y march de las ayguas blavencas que emirallan lo més preuhat jardí de Catalunya, lo Camp de Tarragona.

A la dreta del Fossá dels Jans, la serra de la *Budellera*, los atalayots ó redossos dels paranyers, esgrahonats com si fossin veritables trinxeras desde las faldas als cims dels turons, del mateix modo que un camp de guerra; la platja de la Rabassada, ab la gent de banda y esclop que tira de l' art; la vía «Aurelia» dels romans, la torre dita dels Scipions... en fí, terra y mar, recorts y esperansas.

ADOLF ALEGRET.

CRÓNICA

Sabém per bona font que la Audiencia provincial ha sobresseit la causa instruhida per aquest Jutjat d' instrucció ab motiu del pas d'en Dato per aquesta ciutat de retorn á Madrid de son viatje á Barcelona.

La noticia no 'ns ha sorprés gens ni mica, donchs apesar de que en dita causa hi está embolicat lo nom d' un nostre molt estimat amich y company de redacció, ni siquera ne donarem compte, confiant que, fins en lo cas de que's vegés obligat á assentarse al mateix banch dels criminals, la sala se cuydaría de retornarli la honra que un processament sempre empenya á la vista de la opinió.

En camvi avuy aplaudím la decissió de la sala de la Audiencia de Tarragona, perque si á Barcelona y á Tarrassa y á Sabadell, no s' obriren sumaris, menos just era que se 'n instruís un aquí, sense que aixó vulga significar que fem cap cárrech al M. I. y digne Sr. Jutje de primera instancia, ja que aquest no feu mes que tramitar la denuncia que li presentá 'l senyor Luengo de bona y felís memoria.

—

Hem tingut lo gust de camviar una forta estreta de má ab l' ilustre escriptor reusench D. Francesch Gras y Elías, qui 's troba en aquesta ciutat pera procurarse algunas notas per un nou llibre que está escribint dedicat á cantar la hermosura d' aquesta sa ciutat nadiva y sa comarca, que ja ha inmortalisat ab sa obra «Episodios de mi tierra» y en varis altres fruyts de la seva privilegiada inteligencia.

Desitjém al senyor Gras y Elías que aspiri per més dias dels que 's proposa los oxigenats ayres de la seva y nostra pátria.

—

Los qui desitgin adquirir sagells de la «Unió Catalanista, emissions atrassadas y corrents, ne trobarán en venda á la conserjería de la «Lliga Catalanista».

—

S' han vist regulárment animadas aquest any las festas que celebrá lo vehí poble de Vilaseca, haventhi concorregut bon nombre de vehins d' aquesta ciutat.

—

Hem rebut lo primer número del periódich catalanista que ab lo títul de «Lo Camp de Tarragona» ha comensat á publicarse à la vehina ciutat.

Lo novell campió de nostra causa ens esplica en son primer article los seus propósits quins se pot dir están inclosos en aquestas ratllas que li copiém:

«Convensuts de l' amplitut y grandesa del moviment catalanista nos desvetllarém per interpretar las avansadas y nobles aspiracions de nostre poble, expressió vital del esperit de la rassa que remou tots los obstacles pera fer vía cap à la consecució de la antiga personalitat de Catalunya.

»Nostre programa polítich está definit en las bases que la «Unió Catalanista» ha establert en las diferentas Assambleas...»

. . . .

Li retorném al novell confrare la espressiva salutació que à la prempsa dirigeix, al ensemps que li desitjém una llarga y próspera vida pera que pugui seguir compartint ab nosaltres la tasca de lluytar per la reconquesta de nostres drets y grandesas afanadas.

—

Ab tot y bufar un fresch vent, diumenge fou bastant nombrosa la concurrencia de personas á las vehinas platjas de Salou.

—

Es escandalós lo que succeheix ab lo inútil expedienteig perjudicial per tots conceptes.

Vegin un exemple que per forsa ha d' indignar á tothom que 'l llegeixi:

Un senyor que havía servit en l' exércit á Filipinas y que tenía la llicencia al declararse la insurrecció en aquellas islas, ple de sant amor patri y renunciant als goigs de la llar portat, de son entussiasme, s' incorporá al batalló de voluntaris, obtenint lo cárrech de sargento. Sufrint grans penalitats, lluytá sempre per sa pátria sens que minvessin en res, lo foch que l' enardía, l' anunci de majors sufriments.

Se perderen las Colonias, se disolgueren los cossos de voluntaris y 'l dit senyor torná á la península abonant de son propi peculi l' import del passatje. Al arribar á Espanya, reclamá de la capitanía general de Cartagena la llicencia absoluta que junt ab altres objectes, desaparegué en un dels frecuents desmans del exércit enemich.

A sa solicitut li contestaren que precisava en los jutjats de Barcelona ahont resideix l' aludit senyor, acreditessin sa personalitat. Acudí á aquets jutjats y després de ferli gastar en paper sellat y altras menudencias, li han exigit com drets de Jutjat 58 rals en tant l' estat li ádeuda algunas pagas y 'l preu del passatje, amen d' haver perdut lo document defensant á la pátria en compte d' estarse ficat en sa casa com qualsevol tociner acaudalat.

Donchs com aquest cas n' hi ha molts.

—

En la nit del dia 1 al 2 los empleats de consums del portal de Misericordia reculliren una mula que entrá sola y fins al dia d' avuy encare no s' ha presentat ningú á reclamarla.

Pera sa notorietat se publicará en lo Butlletí Oficial de la provincia donant los dias reglamentaris que sían necessaris.

—

La recaudació líquida obtinguda per la Delegació d' Hisenda d' aquesta provincia durant lo próxim passat mes de Juliol, ha sigut de pessetas, 568,665, que, comparada ab igual período del any anterior puja un aument de pessetas 152,795.

—

Lo centre recreatiu catalanista «Las quatre barras» de Tarragona se proposa publicar aviat una revista, orgue oficial del mateix, quin primer número es probable vegi la llum per Sant Magí.

—

Lo Jurat calificador del certamen de cartells anunciadors da las festas de la Mare de Deu del Pilar de Zaragossa,ha adjudicat lo premi de mil pessetas al cartell prnsentat per l' artista valenciá don Juli Vila Prades.

—

A la Festa Major de Manrasa, lo dia 2 de setembre, á las deu del matí, hi haurá un concurs de societats corals, que s' hi podrán inscriure totas las de Catalunya. Haurán de cantarse «Los Xiquets de Valls», den Clavé, y «Arri-Moreu» den Ventura, y además un' altra composició catalana de lliure elecció.

Hi ha tres premis: un de 750 pessetas, un de 300 y un altre de 200, y las mencions honoríficas que 's considerin necessarias.

—

Fa pochs dias qu' ha mort á Castell d' Aro lo poetá y propietari don Joan Sitjar, conegut entre 'ls seus amichs del Gironés y de La Selva ab lo nom del «poeta de la Vall d' Aro».

(A. C. S.).

—

Lo conegut poeta de Sant Feliu de Guixols, don Pere Colomer, va reunir los seus amichs y 'ls va llegir o nou drama «Carn pel llop», que desitja ferlo representar en la vinent temporada teatral.

—

Los artistas que per sos traballs han guanyat premís en la Exposicio de París son los següents:

Premis d' honor; Benlliure y Blay; medallas d' or, Alsina y Clarassó; medallas de plata, Roselló, Carbonell, Foxá, Avilés, Folgueras, Alcoverro, Enbil y Vancells; medallas de bronzo, Bilbao, Pradell, Ruiz, Martinez y Echeandia; mencions honoríficas, Terro, Ginés y Pallás.

—

Hi ha 'l propósit de construhir quinze grans vagons, provistos de tota classe de comoditats, entre ellas la ilúminació per medi de la electricitat y la calefacció per vapor, destinats als expressos de Barcelona á Madrid y Fransa. També s' adquirirán locomotoras de molta potencia pera dits trens.

—

Lo recaudat en lo dia d' ahir en l' Administració de consums per diferentes especies puja á la cantitat de 1088'64 pessetas.

—

La Companyía dels ferrocarrils del Nort d' Espanya ha recaudat desde 'l 1 de Janer al 21 de Juliol, pessetas 203.020,03 més, que en igual período del any anterior.

D' aquest aument, correspon 87.477'25 pessetas á la línea d' Almānsa á Valencia y Tarragona, figurant en cambi ab un déficit de 76 324'02 la línea de Valencia á Utiel.

Interessa molt

saber que en la ciutat de Barcelona y carrer de la Diputació, núm. 435, sucursal de A. SALVATI COSTANZI s' obran verdaders miracles en los malalts de mals venéreos en general y especialment sifilítichs encarque sía la dolencia hereditaria.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti-sifilítich COSTANZI.**

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Espluga de Francolí 6 Agost 1900.

Senyor Director:

Molt senyor meu: Aquesta nit passada ha sigut destruhida per un incendi la pallissa de D. Joseph Puig Fernandez (a) Fusté Groch, rublerta de palla de la última cullita sent infructuosos quants travalls y diligencias s' han fet pera aturar aquell destructor element per part de nostras autoritats y guardia civil que al lloch del sinistre han acudit amatents al primer toch de campana. Los perjudicis son d' alguna consideració. Lo vehinat comensa á alarmarse per la frecuencia ab que 's tenen que registrar semblants fets y sembla que convindria pendre alguna mida pera tranquilisarlo.

Tenim fortas calors.

Comensa á sentirse la secada en las plantas y arbres.

Lo Corresponsal.

Secció oficial

Registre civil

dels dias 5 y 6 de Agost de 1900

Naixements

María Llauradó Llort de Salvador y Roca.—Ramón Garcia Maureta de Paulino y María.—Agustí Sens Montal d' Agustí y Lluisa.—Pilar Borrás Olivé de Ricart y Dolores.

Matrimonis

Manel Badenas ab Narsisa Oriol.—Pere Pujol ab Anna Vergés.—Manel Llop ab Josepha Pamies.

Defuncions

Maria Bofarull Brunet, 54 anys, Castelar 10.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Cayetá.
Sant de demá.—Sant Emiliano.

Anuncis particulars

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curset preparatori pera l' exámen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especials pera Senyoretas de S á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirá la matrícola pera las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal é instrumental; totas á cárrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y 'l tracte ab los pensionistas es de familia, procurantloshi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

RECADER DIARI
DE REUS A BARCELONA.

EDUARD ARGEMÍ, te 'l gust de participar al públich en general y á sos amichs en particular, que fa 'l viatje diari de Reus á Barcelona y vice-versa.

S' encarrega de tota classe de recados y comissions á efectuar ja sía á Barcelona ja en alguna de las estacions de la vía de Vilanova ahont te corresponsals.

Hora de sortida de Reus, 4'35 matí.

Id. d' arribada á Reus, 5'35 tarde.

Los encarrechs son entregats á domicili segons se desitji.

A Reus dirigirse al carrer de Llovera, 33, basté, y á Barcelona, Hospital 2 y 4.

Lo preu dels encarrechs es módich.

Lo recader compta ab totas las garantías exigibles.

AVÍS

La Camisería de JOSEPH MARTORELL, s'ha traslladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbatería, géneros de punt botons y gemelos pera camisas.

Se confeccionan calsotets, camisas, colls y punys.

Especialitat en la mida

LLIBRES

Poesías, de D. Eugeni Mata y Mirons.—Una pesseta, 'l tomo.

Rosari del cor, poesías de D. Francisco Gras y Elías.—Duas pessetas, lo tomo.

Se venen en l' Imprempta d' aquest diari.

Telégramas

Madrid 6.

Lo senyor Dato ha manifestat que entra en sos propósits aumentar fins á 20,000 lo número de guardias civils.

La vida moderna té cada día més expansió; se desenrotllan las industrias; aumenta 'l número de fábricas y la benemérita té cada día més atencions que cumplir.

Altra novetat proposa 'l senyor Dato y es la reorganisació de la policía per tot Espanya, encarregant certs serveys á elements militars, acostumats á manar y á obeir.

També tracta organisar d' una manera especial la policía de Madrid, encara que no s' atreveix á crearhi la Prefectura, deixantho pera materia d' un projecte de lley.

Altre propósit del senyor Dato es la adquisició de la xarxa telefónica inter-urbana, extenentla á tota la Peninsula y abaratint lo servey.

—San Sebastian, 5.—Aquesta tarde en Silvela, en Dato y en Sarassate, han anat á passejar per la montanya d' Ulia y al ser al camí obert pera passar los carros de las pedreras, han comensat á ensulciarse las pedras que forman las trinxeras.

Los passejants s' han posat á corre y un segón després s' esllavissaren un desmunt inmens de blochs y pedras, llirantse aquells per miracle d' una mort segura, ja que 'l lloch ahont ells eran ha quedat complertament cobert de terra y pedras.

París, 6.

La prempsa de Londres ha rebut un telegrama de Pretoria, dient que 'l general boer Dawet está completament tancat per las tropas inglesas Reitzberg, sentli absolutament impossible trencar lo cordó.

—Un telegrama rebut de Tien-Tsin, diu que á Pekin la situació s' agrava per moments.

Com més vá, més gran es l' hostilitat contra 'ls estrangers.

Las autoritats no fan res pera contenir á las massas.

Se temen nous atropells.

—Telegrafian de Hong-Kong, que 'ls boxers s' han tirat al saqueig sobre la vila del Sur de Xefou, y han mort á mil mahometans.

Las forsas russas de Manxuria son débils pera rebutjar als xinos.

Per altre cantó los russos han ocupat á Aigun.

—A Londres s' ha rebut un telégrama del Cap, dihent que 'l general Hamilton que anava cap al Oest, ha ocupat tots los passos.

—Roma.—«La Tribuna» publica un despatx de Nova York confirmant la existencia del complot anarquista pera l' assessinat del Rey Humbert y dient que l' organisador del complot es l' anarquista italiá Bressoli, que residí un quant temps á Nova York.

—Un telegrama de Shanghai diu qu' en Li-Ling-Xeng ha publicat un decret, acusant á en Li-Hung-Xang, en Tung-Tu-Liang y en Ling-Kis-Mii, de simpatisar ab los estrengers.

—Un telegrama de Belgrado anuncia que s' ha verificat la boda del rey Alexandre de Servia.

Ab aquet motiu la ciutat está tota guarnida y se celebran moltas festas. La parella real ha sigut aclamada pel poble.

—Lo cónsul de Fransa á Shanghai, telegrafía que en Lin-Ping-Xang, ha sigut nombrat generalíssim del exércit xino.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonía y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerias.

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435.
Barcelona

MIRACULOSOS ◆ CONFITS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH — COSTANZI

No pochs envejosos sufreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeys **Costanzi**, que han curat mils de malalts de **venéreo** y **sífilis** encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d' efecte tan maravellós pera 'ls *estrenyiments uretrals*, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant además las perillosas *candelillas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la *purgació* recent y en cinch ó sis dias la *crónica* y gota militar. Inmillorable pera las *úlceras* y *fluix blanch* de las *donas*, *arenillas* y *catarros* de la *vejiga*, *escozores uretrales*, *cálculs*, *retencions d' orina* y *demés infeccions genito urinarias* y especialment la *sífilis* encarque sia hereditaria. Pera la curació de la *sífilis*, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tots los antisifilítichs fins ara coneguts, perque es l' únich que no conté *Ioduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectes de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malaltías no molt fácils de curar. Lo Roob te además la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrèdols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventor. *Carrer Diputació, 435, Barcelona.*—Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilítich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de **D. Anton Serra**, Arrabal de Santa Anna, *80*, en la del **Dr. Carpa** y en la Droguería de **D. Francisco Freixa** Plassa de Prim, 1.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merescut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacciò de «El Labriego» creguè convenient procedir á sa reimpresió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.° major de 440 páginas y 's ven al preu de **6** rals l' exemplar en aquesta imprempta.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «Diari de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés» setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya» del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1900

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápits vapors francesos

lo dia 11 de Agost lo vapor «Espagne»
lo dia 21 de » lo » «France»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens

que regirá desde 11 de Juliol de 1890.

SORTIDAS DE REUS			SORTIDAS DE SALOU		
A las	4'10	matí	A las	4'56	matí
»	5'45	»	»	6'30	»
»	7'20	»	»	7'21	»
»	8'09	»	»	8'10	»
»	9'00	»	»	10'01	»
»	10'48	»	»	10'49	»
A las	12'35	tarde	A las	2'33	tarde
»	2'32	»	»	3'15	»
»	3'14	»	»	3'57	»
»	3'56	»	»	4'39	»
»	4'38	»	»	5'21	»
»	5'20	»	»	6'03	»
»	6'02	»	»	6'45	»
»	6'44	»	A las	7'25	nit
»	7'24	»	»	8'15	»

Servey de trens combinats desde la Closa de Mestres á la estació.

SORTIDAS DE LA CLOSA DE MESTRES

Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.

Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

Lo tren que surt de Reus á las 4'10 del matí y 'l que surt de Salou á las 8'15 de la nit no tenen enllàs ab lo tranvía.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4,43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..........	9'45 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

ALTAS ▪ ▪ ▪ ▪ ▪ ▪ Y ▪ ▪ ▪ ▪ ▪ BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.